

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécshez külföldre:
egyszerre 5 frt, félre 2 frt 50 kr.
negyed évre 1 frt 25 kr.

Egyes szám 10 kr.

Megjelenik minden szombat.
Egyes számok kaphatók Weidinger N.
könyvker. (Széchenyi tér.)

SZERKESZTŐI IRODA:

Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.

Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Hirdetések ára:

Egy öt hasznos polt sor egyszeri megjelenését 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szeri 4 kr. illetendő. — Minden hirdetés után 30 kr. helyegjéj illetendő. A nyitólát 1 polt sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

KIADÓ HIVATAL:

János-utca 8-ik szám.

Egészséget!

A testi épség és egészség a természet fő feltétele. A művelt világ államainak nagyrésze különös súlyt fektet közegészségügyi állapotainak fejlesztésére. E törekvésnek jótékony eredményéről tanuszkodnak az illető államok statisztikai adatai.

Szomorú tény az, hogy Magyarország nem tartozik ezen államok közé. Pedig van nekünk oly mintaszerű közegészségügyi törvényünk, a mely minden tekintetben kiállja a versenyt Európában bármely államának hasonló törvényével, kivéve azt az egyet, hogy az egyetlen betűjében sem lesz nálunk végrehajtva.

A törvénynek egyedül ez az egy hibája van. Pedig van, ezzel szemben, igen sok oly intézkedés, melyet a mi viszonyaink között is végre lehetne hajtani s végrehajtásuk gyorsan meghozná áldásos gyümölcsseit.

De mit tapasztalunk itt?

A miniszterium közegészségügyi osztálya megpróbálhatja azok végrehajtását, kibocsátja a rendeleteket, de azoknak a megyei vagy pedig a járási közegészségügyi közegek általi végrehajtása — nem is említve a községi közegészségügyi közegeket, mert azok csak papíron vannak — csak abból áll, hogy megírják végrehajtásukról a jelentést s ezt helyeslőleg tudomásul veszik, de azok végrehajtását tényleg nem tapasztaljuk. A kivételek éppen itt a legtrikábbak.

Ennek egyik okát abban találjuk, hogy a járási szolgabíráknál, kiket a törvény oly széles önálló intézkedési hatáskörrel ruház fel, ha nem mindig hiányzik is a jó akarat, de hiányzik bennük a közegészség nagy fontosságú ügye iránti érzék, munkakedv és rugékonyság.

Ezen eljárás is egy bizonyíték a sok közül arra, — a mit ez ügy iránt érdeklődők úgy is tudnak — hogy még a magasabb társadalmi osztályok is általában rideg közönyösséggel viseltetnek közegészségügyünk iránt. Az alsóbb osztályoknak pedig még fogalmuk sincs ennek fontosságáról.

Mert ha ez nem így volna, ugyan mi lehetne az oka annak, hogy Magyar-

ország a születési és halálozási arány tekintetében az utolsók közt foglal helyet, dacára annak, hogy a születések számát tekintve, a művelt államok közt az első helyen áll, hogy az elhaltaknak több mint felét az 1—5 éves korukig elhalt gyermekek teszik, s hogy a született gyermekek több mint fele nem éri meg hatodik évét s az elhaltaknak több, mint egy negyed része nem részesül orvosi kezelésben? Mi az oka annak, hogy a sorozás alá kerülőknek több, mint fele satnya, nyomorék?

Bizonyára nem hazánk éghajlata, mert akkor nem neveznék Khanaán földének, minden földi jóval megáldott országnak, s akkor — hogy többet ne említsünk — a születések számát tekintve, nem állanánk első helyen.

Hanem oka ennek a társadalom minden rétegében, sőt még a közegészségügyi közegek nagy részében megcsontosodott közönyösség és érzékihiány (vis inertia) közegészségügyünk iránt.

Jellemző dolog az, hogy az emberek sehol se kívánnak egymásnak oly sokszor „jó egészséget“, és sehol sem gondolnak az egészséggel oly keveset, mint éppen nálunk.

Az utóbbi hónapokban azonban némi mozgalom volt észlelhető e tekintetben. — A fővárosi lapok nagy része foglalkozni kezdett az ügygel, a közoktatásiügyi miniszter az intézkedések és rendeletek egész sorát helyezte kiadásba saját reszortjában.

És mi okozza ezt az aránylag nagy változást?

Az, hogy az ország több vidékéről megdöbbentő nagy számú halálozásokról értesítették a fővárosi lapokat. Több helyütt a tüdőgyulladás járvány-szerűleg lépett fel, többi kora a hirtelt Onod, s óriási pusztításokat vitt véghez, de a melyről a hírlapolvasó közönség nagy része, szokás szerint, nem vett tudomást, mivel nem politika, nem rémálmok, tehát nem is érdekes.

De a mi minket legközelebből kell, hogy érdekeljen az, hogy városunkban és környékén is ily óriási nagy a halandóság ez évben. Pécsen március hónap 90-en haltak el, vagy is ezer lakosra 36 hal-

lozás esik. — De még megdöbbentőbb állapotok uralkodnak e tekintetben a környéken. Péllérden, jan.—márcz. évnegyedben született 12, meghalt 34, s ezeknek nagyobb része középkorú. Hasonló az arány Bodony, Görcsöny és a körülötte lévő falvakban. Árpádon az utóbbi hetekben annyian haltak el, mint máskor egész éven át, Orfűben az utóbbi 3 hét alatt annyian, mint máskor három év alatt. A példákban, azt hisszük, ennyi elég.

A kik az egészségnek közgazdasági fontosságát tudják, a kik a nagymérvű halálozásoknak a gazdasági életre káros hatásáról fogalommal bírnak s ennek kapcsán a kik hazánk s első sorban megyénk s városunk gazdasági felvirágzását óhajtják és szívűkösön viselik, azok nem fognak közönyösen napi rendre térni ezen szomorú tények fölött, hanem a közegészségügy iránti érdeklődésüknek tetteikben is kifejezést adnak s ezek közt, azt hisszük, első lesznek a közegészségügyi közegek.

Ajánljuk tehát a nagymérvű halálozások okainak tanulmányozását az illetékes közegek figyelmébe, azon erős reményben, hogy hatáskörükben megtesznek minden megtehető a baj természetének és okainak kikutatására s lehetőleg orvoslására, s nem nyugosznak meg — mint több helyen történt — az egyszerű jelentéssel, vagy annak tudomásul vételével.

Legyen a közegészségügy igazán nemzeti ügy. Legyen az azon pont, hol állás, foglalkozás, osztály, hitfelekezet, politika és nemzeti különbségek nélkül találkoznak, mindnyáján, a kik még vagyunk.

Egészséget!

Sanitas.

Magyar miniszterek Bécsben. Tiszta

Kálmán, Szapáry gróf és Széchenyi gróf miniszterek Bécsben vannak. A király Tiszta Kálmán miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta. Taaffe gróf osztrák miniszterelnökkel a magyar miniszterek összejötték tanácskozni az osztrák miniszterekkel. — Mint hirt jare, a két kormány ezután nem csupán a vámuovella fölött fog tanácskozni, hanem a vámszerződés megújítása tárgyában is megkezdik az alkudozást. Az osztrák kormány gyengesé-

az angolán francziák mondani szokták. A szalonokban egy időben sokat beszéltek két szép grófnőről, kikre a fiatal diplomata szöke szakala rendkívüli hatást tett volna, de én istenem! mi esodálni való van ebben? A diplomaták a főúri körökben körülbelül ugyanazt a szerepet játszik, mint a tenoristák a színpadon: platonikus eszményképei a 16 évét meg nem haladott leánykákak és kedvencei azon nagyvilági nőknek, kik elérték Balzac hősnőinek korát. A házassági vagyó diplomata — és melyik ne vágnék előkelő és gazdag házasságra lépni — bizonyos ideig a platonizmus és realizmus közt diplomáztat, míg egyszer aztán azon veszi magát észre, hogy elcsúszott lesz más szerep-csere életbe lépni s a platonikus ábrándozást átfordítani realis házasságra, a többé kevésbé realis ismeretséget pedig lassankint átváltoztatni platonikus barátsággá.

Természetes, hogy mindezt csak általánosságban mondjam és legkevésbé se volt szándékomban Goluchowsky grófra ezelőzni, a kin pedig épp úgy megeshetett e mindennapi történet mint bárki másnak, de hogy csakugyan megeshet-e? én bizony nem tudom. Mondják, hogy a fiatal követ-ségi tanácsos egyelőre áthelyeztetének más diplomáciai állomásra, de hogy előbb több mint nagykövet fog visszajönni Párisba az iránt senkinek sincs legesekélyebb kétsége.

Mert a ki egyszer Párisban élt és működött hosszabb ideig, az megint visszavágyik, visszatér vagy legalább igyekszik visszatérni, csak hogy nem mindenki tudja jól megválasztani ezélszerűség szempontból a visszatérési pillanatát. Például Vauzandt kisasszony, az Opera komicque csillaga, a szép és bájos amerikai ének-

gére hivatkozva, áldozatokat akar kiesikarni a magyar kormánytól. Az osztrák parlamenti többség utóbbi időben meglehetősen szétzilált és a Taaffe-kormány azzal érvel, hogy pártját akként képes összetartani, ha nem kénytelen nagyobb gazdasági engedményeket tenni a magyar kormányoknak. Az osztrák kormány arra számít, hogy a Tisza-kormány felül ennek az érvelésnek, mert azt hiszik a bécsi kormánykörök, hogy a magyarok jobb szeretik Ausztriában a szlovák uralmat, mint az osztrákokét, tehát a magyar kormánynak érdekében áll a Taaffe-kormányt támogatni. Ez természetesen alapos tévedés. A vámközösség mellett az osztrák-szlovák csakugyi kijátszások bennünket, mint hajdan a tiszta osztrák kormány. Magyarországnak tehát szerződésszerű biztosítékot kellene és nem kulissza mögötti megállapodások, ha csakugyan megújítják a vámszerződést.

Díjnokok mozgalmak. Az „Országos Díjnokok Segély-egyesület“ kérvényt és törvényjavaslati tervezetet nyújtott be az országgyűlés mindkét házhoz a díjnokok helyzetének törvényhozás útján való rendezése tárgyában. A törvényjavaslati tervezet a következő intézkedésekben látja biztosítottak a díjnokok állását, helyzetét: 1. A díjnokok legfeljebb egyévi próbaidő után véglegesíthetők állásukban és csak munkaképzettség, erkölcsiellen magaviselet avagy büntetendő kihágás esetén bocsátandó el. 2. A napidíj minimuma 1 frt 30 kr. 15 év után havonta 65 frt. A következő években 10 százalékos járulékalakulást. 3. Állítson fel a kormány a díjnokok hozzájárulásával beteg-alap kezelést. 4. Adassék előleg. 5. A munkaképzettséget illeték orvos konstatálja. 6. Kapjanak drágasági pótlékot bármely ezimű drágaság korában. 7. Kapjanak halálozási jutalékot.

Demonstráljuk magyarságunkat!

Talán soha sem volt oly jó alkalma még a magyar nemzetnek műveltségét, kultúráját, ipar- és termelési képességeit a világnak bemutatni, mint most lesz a kiállítás alatt.

Csak fölünk függ elosztani mindazon előítéleteket, s megzafolai mindazon becs-méreteket és rágalmakat, miket ellenségeink fölünk folyvást terjesztenek.

Hiszem, hogy meg is tesszük, hogy az idegen, ki talán bizonyos tartózkodással lép át határunkat, innen azon meggyőződéssel fog távozni, hogy Magyarország polgarosult, s a műveltség útján már jó előre haladt, jogállam, melyet igaztalanul becsümelnek és rágalmaznak.

De még egy feladatunk is van ez alkalommal. Arról is meg kell győznünk a világot, hogy Magyarország magyar ország, hogy e földnek vagyonosabb, műveltebb

művészre nagyon jól tette volna, ha a múlt ősszel történt botrány után néhány évig vár, mielőtt ismét a nyilvánosság elé lépne a francia fővárosban. Azok kedvéért, a kik az esetre nem emlékeznek, elmondom néhány szóval, hogyan történt a dolog. Vauzandt kisasszonynak legelőször kellett volna Rozina szerepét énekelni a Szevillai borbély-ban. A bájos művésznő azonban oly állapotban lépett a színpadra, melyen azonnal meglátszott, hogy közvetlenül föllépése előtt jelentékeny mennyiséget kellett magához vennie abból a folyadékból, melyről a latin közmondás azt tartja ugyan, hogy „felvidítja az ember szívét“, mely azonban más részt teljességgel nem alkalmas a nélkülözhetetlen művészi nyugalom és öntudatos ábrázolás előmozdítására. A párisi közönség nagyon elnéző és rendkívül sokat megbocsát kedvezelnek, de a művészi feszélyezettség e fokát mégis kissé megsejtette, a művésznőt in optima forma kifütyülte s a dolog annyira jutott, hogy az igazgató kénytelen volt hirtelenben egy más primadonnát elespíteni, a ki véletlenül éppen a színházban jelen volt, s ennek rögtönzött közreműködésével folytatni az előadást. Hiába mentegőztött másnap a művésznő a lapokban azzal, hogy nagyon félve a kolerától, egy kissé többet talált bevenni a járvány ellen ajánlott „preservatium“-ból, a közönség tudta hányadán van és Vauzandt kisasszony többé nem léphetett fel, hanem kényyszerítve látta magát elutazni Szentpétervárra, ahol ugyálszik, elzöbölnek az emberek a szesz italok kedvelői iránt.

Azóta elmúlt négy-öt hónap, a fiatal művésznő valódi amerikai merészéggel azt hitte, hogy a dolog már rég feledésbe

lakossága túlnyomólag magyar, hogy a civilizáció és kultúra, a mit e földön találni fog, magyar civilizáció és magyar kultúra.

Ez a feladat nem kisebb az előbbinél, s azért annak végrehajtására az egész nemzetnek kell egyesülnie.

A főváros megfogja tenni a magáét, meg kell tenni a vidéknek is.

Különösen egy irányban hívjuk fel vidéki polgártársainkat és asszonyainkat a közreműködésre.

Oly vendéglőbe ne járjanak, melyben a felszolgáló személyzet nem magyar, s oly kereskedésekből, melyeknek ezége nemet, s melyben nem beszélnek magyarul, legesekélyebb vásárlásokat se tegyenek.

Tamogassák ily módon a magyar iskola-egylet elnöke, Gerőczy polgármester által megkezdett mozgalmat, melynek célja, hogy Budapest külsőleg is kimutassa magyar voltát, hogy az idegen azonnal átlássa, hogy magyar földre, Magyarországra fővárosába érkezett.

A vidék e támogatása mellett remélhető, hogy boltjaink eziműtlárol a német feliratok eltűnnek, s hogy a kereskedő urak, ha hazaias tüntetésből nem, legalább üzleti érdekből magyar eczeggel látandják el üzleteiket.

Mind ez jó részben a vidékiektől függ. Ha a felrándulók következetesen követni fogják felhívásunkat s idegen feliratu boltokba és vendéglőkbe nem mennek, akkor pár hónap alatt oly átalakuláson fog átmenni szép Budapestünk, a mire már különben nagy szegényülkre talán még évtizedekig kellene várakoznunk.

Reméljük, hogy e felhívásunk nem leendő elhangzó szó a pusztában, s hogy a magyar nemzet tüntetőleg fogja követelni, hogy azok, kik tőle nyereséget várnak és kapnak, szintén kifejezést adjanak annak hogy magyarok, hogy a magyar nemzetnek méltó fiai.

Erre a kötelő tüntetésre a mostaninál soha sem volt jobb alkalom. Ne szalasszunk el!

Balázs Sándor.

Kiállításí levél.

Budapest, április 9-én.

Hazánk közgazdasági fejlődése komoly fordulóponthoz ért, amint ezt számos megfigyelésre méltó jelenség tanúsítja. Amit egy-két évtizeddel ezelőtt csak kevesen sejtettek, az ma már általánosan elismert, gyakorlati következményeiben pedig élesen érzett valóság, és ez az, hogy Magyarország pusztá földmívelő országtól léte nem képes arra, hogy magát kulturálatlan-ként feltartassa, sőt tán még arra sem, hogy államiságát végleg biztosítsa. Nemzeti iparunk kérdését nem várt gyorsasággal ége-

ment s visszatért Párisba, hanem azonnal hirdette is föllépését legutóbbi hőstettké színhelyén. A kísérlet nagyon rosszul sült el. Legelső föllépéskor ugyan az amerikai kolonia bérelte ki az egész színházat és csak teljesen megbízható embereket bocsátottak be még a kazatra is, hanem a publikum könnyrekdett része az utczán kárpótolta magát éktelen zsvajjal, maeskanvázogással, állati hangok utánzásával és ablakveréssel. A későbbi fellépéseknél még rosszabbra fordult a dolog. Az amerikaiak meguntak ezeket áldozni, földijük nagyobb dicsőségért, a pizsgés és a füttyölés beforakodott a színházba is, anélkül, hogy e miatt az utczán megszünt volna s legutóbb oly mérvet öltött, hogy végre Vauzandt kisasszony yankee bátorsága dacára is belátta, hogy a küzdelem hasznát, és kérte az igazgató szerződése felbontására, ami készségesen meg is adott, mert utóvégre az igazgató is megsejtette a költéséget, melyet párszáz ablaktáblának hetenkint háromszor való megújítására igényelt.

Ne kutassunk, mennyi jut a botrányokból a vagy közönség és mennyi a művésznő vetélytársainak rovására. Mint említsem, Vauzandt kisasszony fiatal, szép, bájos leány és nagy művésznő s a mellett rendkívül szeszélyes is levén, csaknem korlátlan hatalommal uralkodott a színházán és mi természetesebb, minthogy szeszélyeit e hatalmát első sorban vetélytársnőivel érezette, minden kigondolható alkalommal. Szabad tehát feltételeznünk, anélkül, hogy ragalmazás gyanúját vonnók magunkra, hogy az Opera komicque némely művésznői nem hagyták felhasználatlant e alkalommal megszabadulni az „idegen zsarnokság“-tól s hogy az

TÁRCELA.

Itt a tavasz . . .

Itt a tavasz, nem hull a hó,
Felpattant a bürö az ajtó —
Télnek rabja, a természet
Bilincseit lerázza.
Illatozik az ibolya,
A kikelet virága.

Enyhe a lég, zöldül minden.
Szellő szuttog a berekben,
Fenn a légben kis pacsipta
Tavaszi dalt énekel,
Hallatára a lelkek is
Száll a magas égbe.

Mily gyönyörű ez az élet!
Minden-minden újra élet.
Óh Istenem hányszor lesz még
Életemben kikelet,
A természet ébredését
Látnom még hányszor lehet?

Csak egy tavasz érhessek még,
Egyet adjon érem az ég;
Hogy láthassam szép hazámmak
Virulását, tavaszát . . .
S lakásom' a föld ölébe
Legott nyugton teszem át.

Somsich J. Sándor.

Párisi tárcza.

Páris, március végén.

Tavasz . . . tavasz . . . Itt a tavasz, legalább azt mondja a kalendárium, a hévmérő pedig siet megragadni ezt az ünneplés alkalmat és gyorsan lemege a fagy-

tővé tették a világgiazt sajtásának kon-
junkturái, amelyek következtében a mi
helyzetünk, mint mezőgazdasági mívelő
országát tarthatatlanná vált; és az 1867
óta magunkra vállalt nagy pénzügyi köte-
lezettség mellett nem áll többé módunk-
ban, hogy visszahúzdjunk az előbbi ös-
állapothoz, pusztán szükségleteink bőles meg-
szorításában és életmódunk patriarális
egyszerűségében keresve oltalmat a nem-
zetközi verseny nehezen süjtő következt-
ményei elől. Ez az az, ami az iparkérdés
hazánkban égetővé, sőt létkérdéssé teszi.

E szempontból nézve az országos ki-
állítás a gyakorlati gazdasági politika egy
nevezetes tette gyanánt tűnik fel és egy-
uttal imponáns és örvendetes nyilvánulása
gyanánt a nemzet azon akarátának, hogy
a magyar ipar fejlődése a magyar nép
minden erejének összeműködése által ha-
talmas lendületet nyerjen.

Közgazdasági életünknek egynemű
körjelensége sürgetővé teszi a lapangó
haj alapos felismerését és ha egy általános
országos kiállítás eszméje nem előbb föl
nem merül és a törvényhozás által meg
nem valószínűsített, vagy, egy jelenlegi gaz-
dasági konjunktúra nyomása alatt most
kellene hazánkban egy ily kiállítás rende-
zéséhez fognia.

A nagy kiállítási mű közgazdasági
elemei, amennyiben már ma mérlegelhetők,
azt a benyomást teszik a szemlélőre, hogy
amaz általános elterjedt vélemény, mely
Magyarországot többnyire tisztán földművelő
országnak tekintik, a tények valódi állása-
nak többé meg nem felel és bizvást a tul-
haladott állapontok közé sorozható. Igaz
ugyan, hogy a negyvenes éveknek az ak-
kori primitív viszonyokhoz képest éppen
nem fejletlen ipara a külföldi verseny kö-
vetkeztében nagyrészt elesenesévedett,
azonban az orsz. kiállításhoz érkezett tö-
meges bejelentések két innár megdönthe-
tetlen tényről tanuskodnak: először arról,
hogy a régi iparunk az ország sok részé-
ben még tekintélyes maradványai vannak,
melyek a modern tökéletesség és technikai
haladás kellő kiaknázásával egy új ipar
megteremtésénél értékes anyagként volná-
nak felhasználhatók; másodsor pedig ar-
ról, hogy hazánkban az új iparágak egész
sora keletkezett, amelyek a kedvezőtlen
időviszonyok ellenére is ifjonti erejüknél
megleő jeleit tudták már több ízben nyuj-
tani és amelyeknek kétségenkívül szép
jövő jósolható.

Még oly iparágakban is, amiknek
létezéséről is alig volt a közvéleménynek
tudomása, egy példán a szövő ipar terén
is a hazai kiállításnak valóban imponáns
számával találkoztunk. Az a közel négy-
száz név, amelyet ez az iparcsoport fölmutat,
arról tesz tanuságot, hogy még sem pusztá
ábránd az, ha a magyar szövő ipar föl-
lendültehez ama reményt fűzzük, hogy ne-
hány év múlva legalább saját szükséglet-
ünket a magunk erejéből helyünk képesek
fedezhetni. A nagyrészt helyi szükséglet
számára dolgozó ruháiparról ezuttal szólni
nem akarunk, de az a körülmény, hogy a
fa- és bőripar, a bútór- és díszítőipar és a
gépipar csoportjainak mindegyike két-
háromszáz kiállított mutat fel, ez már oly
jelenség, amely Magyarország minden bará-
tját a legörvendetes módon fogja meg-
lepni. Igen nevezetes továbbá a mi vas-
és fémaparunk, amely nem kevesebb mint
328 kiállítóval van képviselve, ugyinszen
az líveg- és agyagipar, mely az ország
minden részében üzemlik és melyet a kiál-
lítás 129 iparcsoport képvisel. Valóban
csak most és csak a kiállítási útján jutunk
abba a helyzetbe, hogy teljes tudatára
ébredjünk a magyar ipar erejének és meg-

utcazi demonstrálók egy része épp oly
rendszeresen meg volt fizetve a látogatásért,
mint egyébkor megszokott fizetve lenni a
táposlásért.

Sie transit gloria mundi! Ezt a szo-
morú közmondást a francziák nemcsak az
amerikai művésznők bizonyították be
kézzelfoghatólag, hanem tapasztalások kel-
lett a legutóbbi napokban saját hadvezé-
reiknek is. Az egész világ azt hitte, hogy a
tonkingi hadjáratnak néhány nap alatt
vége lesz, Kína békeért fog könyörögni,
nehogy Négrier tábornok legközelebb
bevonuljon Pekingbe és épp úgy kirabolja
a császári palotát, mint elődje Palika
tábornok ezelőtt huszonegy évvel. De a
dolog másképp fordult, Négrier tábornok
nem vonul be legközelebb Pekingbe, mert
csapatai csúnya vereséget szenvedtek. A
csata részletes eredményei még nem ju-
tottak köztudomásra, de ha már a kor-
mány és hírlapjai is bevallják a vereséget,
akkor elképzelhetjük, hogy csakugyan
komoly és jelentékeny lehetett. Annál jel-
lemzőbb a francziákra, hogy a leverő hír
csak az első pillanathon idézett elő meg-
döbbenő hatást s pár percz múlva már
mindenki azzal vigasztalta magát, hogy a
hűsies csapatok, majd kiköszörültek ha-
marosan a csorbat. — Szép dolog a könnyű-
vértés, de mikor az eslesek hivatalos
névsora közzé fog tétetni, akkor aligha
más hangon nem fognak beszélni azok,
kiknek fűnk, testvérük vagy férjük kion-
totta a vért a legtovább keleten, egy
kellőleg meg nem fontolt és kielégítő
hadürről nélkül folytatott kalandos vállá-
latról, mely a legjobb esetben is csak
egyeseknek fog hasznót hajtani. Franczia-
országunk ellenben a haszonból és a di-
csőségéből is vajmi keveset.

Paris.

ismerjük egyes iparágaink számát, jó
részben tekintélyes mívelőit.

A kiállításból merítendő önismeret ha-
zánkra nézve nem lesz sem megszégyenítő,
sem leverő hatású, de sőt — ennyi már
most is biztosan mondható — inkább al-
kalmas lesz arra, hogy a nemzet önbizál-
mát a közgazdasági terén is tetemesen
emelve, a kóros pesszimizmus által zavarba
ejtett közvéleményt ismét a nyugodt és
biztos haladás útjára tereje.

Liszt Ferencet a kiállítási bizottság
a napokban felszólította, hogy művei közl
ajánljon egyet, melyet a kiállítás megnyí-
tásakor ünnepi zeneképén elő lehessen adni.
Liszt az ő „Magyar induló“-ját ajánlotta,
melyet az 1867-ki koronázási ünnepélyre
szerezett. Ez indult a 68-ik gyalogezred
zenekara fogja a kiállítás megnyitására
előadni s a zenekar a mű betanulásához
Faulwetter karnagy vezetése alatt már
hozzá is fogott.

Az élő állatok nemzetközi időleges
kiállításának egyik osztályát tudvalegleg
az ebek kiállítása fogja képezni, mely
május 5-től 10-ig tartatik meg. Habár az
ez osztály számára való bejelentés hatá-
rideje már lejárt, az országos bizottság
figyelemzett az érdeklét köröket, hogy
bejelentése még mindig elfogadtatnak.
Bejelenthető bármely országból származó
eb s a nyertes állatok pénzdíjakban és
kifutáslehetőségekben részesülnek. A ferdij
darabonként 2 frt 50 kr. A szilkséges ket-
recek minden további díj nélkül rendel-
kezésre állanak; az ebek ápolása és gon-
dozásáról a kiállítási hivatal által kirendelt
állatorvosok gondoskodnak. Csupán az ebek
élelmézéséért fizetendő adagokonként
20 kr. díj. Kiváratra az országos bizottság
a kiállított állatok eladását is elvállalja.

Az országos kiállítás alatt a fővárosba
utazó vidéki tanítók fogadására és utba-
igazítására a fővárosi tanítóegyletek kül-
dötteiből álló fogadó bizottság m. hó 27-én
tartotta alakuló gyűlést a népművelők
egyesületének helyiségében. E bizottság
70 tagból áll, melyből 30-at a bpesti ta-
nítótestület, 20-at a népművelők egyesülete
és 20-at a budai tanítóegylet küldött. El-
nökök egyhanglag Welner Gyula, jegy-
zőkék Soltész Kálmán és Hortobágyi An-
tal, pénztárnokká pedig Rózsa György va-
lasztattak meg. A fogadó bizottság min-
denik tagja jelvényt fog kapni, a részletes
program később fog közzététetni. Vidéki
tudakozódások Welner Gyula igazg. ta-
nítóhoz intézendők (I. ker. szarvasteri közs.
népiskola.)

Hazai építészaink az orsz. kiál-
lításban leendő minél tömegesebb részvétele
tárgyában a magy. mérnök- és építész-
egylet által megindított mozgalom a kellő
sikerre vezetett, amennyiben az orsz.
bizottságnál jelentkezetteknek kívül még 14
építész ígérte meg, hogy terveiből ki fog
állítani. A bizottság ez irányban tovább
is működni fog, hogy a rendelkezésre álló
két tereben a magyar építészet méltóan
legyen képviselve s az egyesület fel fogja
kérni a kiállítási végrehajtó bizottságot,
hogy a tárgyak beküldésének határidejét
április 25-ig hosszabbítsa meg.

A kiállítási terület parkozásának ki-
egészítéséről az országos bizottság 4000
forint erejéig különféle fenyeleket vásárolt,
melyekből öt vagyon Pozsonyba meg is
érkezett s a királypavillon környékén már
részben el is ültetett. E fenyeleket öt méter
magasak. Albrecht főherceg a saját pa-
villonja környékét szintén coniferákkal dí-
szíteti s ezeket most ültetik.

Az „Agenzia Chiari“ Milánóban, Olasz-
ország egyik legtekintélyesebb utazó vá-
lalata jelentést tett az országos kiállítási
bizottságnak, hogy a kiállítás tartama alatt
tömeges kirándulásokot fog külön vonato-
kon rendezni Budapestre. Az első kirán-
dulást június havában rendezi s ez Buda-
pesten kívül hazánk nevezetesebb városaira
is kiterjed.

A keleti pavillon részére Konstanti-
nápolyból számos, felelté érdekes külde-
mény érkezett be; a többi közt Tarnawski,
a szultán udvari könyvköltőjének egy gyö-
nyűrt albúma, a melyben a konstantiná-
polyi könyvkötő-ipar jelen állapota terje-
delmesen fejtegetettik. Felemliti egyebek
köztt, hogy ez az iparág eddig teljesen el
volt hanyagolva, utjabban azonban a szul-
tán közvetlen buzditására — a ki legutóbb
10,000 kötetre menő könyvtárt alapított
és sulyt helyez arra, hogy e művek leg-
nagyonbörbész Konstantinápolyban kötes-
senek be — hatalmas lendületnek indult.

**A Maiss és vidéke mezőgazdasági elő-
leg-egyletnek mult évi üzleti működé-
séről.**

Igen tisztelt közgyűlés!
Mint tudni méltóztatnak szövetségünk
alakuló közgyűlést 1880. évi december
hó 27-én tartá s csak 1882. évi június hó
1-én kezdette meg, sok nehézség leküzdése
után, működését. Így hát két és fél éve
mult, hogy a szó teljes értelmében mint
mezőgazdák szövetsége működünk. Bar

*) Az egyesület f. hó 6-án tartott közgyűlé-
sen felolvasott jelentés.

ily rövid időköz alatt kifejtett üzleti mű-
ködésünket nem akarjuk olybá feltüntetni,
mintha Isten tudja, mily nagymérvű remé-
nyekre volnánk feljogosítva, mindazonáltal
helyesen vélünk eljánni, ha visszapilla-
nunk az alig elmúlt időre, feltüntetve szö-
vetkeztünk működését — s e működésünk
alatt nyilvánult kedvező mezőgazdasági
jelenségeket — életbe léptetésének első
napjától máig; hű tükröt öhajtván állítani
ez által a közgyűlés elé, hogy bárki is a
maga valóságában szemlélhesse szövete-
zetünk rövid fenállása óta kifejtett tevé-
kenységét.

Már az első, az 1883. évi közgyűlési
jelentésünkben említett, hogy mily rend-
kívüli nagy nehézségek leküzdése után
sikerült csak szövetségünket életre birni.
A megalakulás napjától másfél évig kelle
vajadnunk, míg az 1882. évi június hó
25-én tartott rendkívüli közgyűlésünkben
elhatároztattuk, hogy életképesek vagyunk
s hogy üzleti működésünk alapszabá-
lyaink értelmében az év július hó 1-én
megkezdhetjük.

Emlékezzünk csak vissza, mennyi
gúnyt szórt ránk a vastag tudatlanság s
a vért szomjuzó uszora had; mennyi
mende-monda járt szájról szájra; mennyi
nemtelen s aljas vádaskodással, gyanúsí-
tással s mennyi mindenféle íjserzésse
kelte után-utóellen találkoztunk, még vég-
leg megalakultunk. Ki ne tudná, hogy sok
gazdát az tartott vissza a szövetségbe
való belépéstől, mert azt mondták neki:
ha a szövetség tagjává válik, egy már
másmár ezer és ezer forinttal megterhelik
ingatlanait.

T. közgyűlés! Ilyen s hasonló gya-
nusításokkal nemcsak az igazgatósnak,
hanem a szövetséget minden egyes tag-
jának kellett megküldenie. Szövetségünk
újsg volt s az emberek, a mint tudjuk,
nagyon nehezen simulnak az új intézmé-
nyekhez. Aztán kiadott jelszavunk, ezé-
lünk — bár másmtt már régi — nemcsak nálunk
Baranyában, hanem az egész országban
legalább még 1880-ban ugyiszólván isme-
retlen volt. A vidék mezőgazdáiak zöme
nem igen akart megérteni. Szavunk, hogy
a mezőgazdákak telenségekükből fel kell
rázni, s hogy a legutolsó guynhóba be
kell vinni a takarékoság eszméjét, más
gazdálkodási rendszerhez kell szoknunk, s
hogy a mult ama hagyományai, a mely-
ek az ujkor követelményeinek felismeré-
sétől visszatartottak fel kell hagynunk
s általában szakítanunk kell mindazzal, a
mi a haladástól visszatart, mondjuk ebbeli
szavunk nagyon hasznosított a pusztában
elhangozt bibliai szóhoz és nem igen ta-
lált visszhangra. Ellenkezőleg. Sokakat
mosolyra fakasztott, mások — a mint már
az nálunk szokás — fejcsóválva mondo-
gattak: „Hogy mire való az ily szövetség,
ugy se lesz belőle semmi!“ Szóval újsg
volt a ezéba vett intézmény, új a hang,
melyet használtunk, új az eszme, melyely
követőket akartunk szerezni, szokatlan nyílt
fellépésünk sem volt valami divatos, azért
ma, midőn a minden kezdet nehézségeit
sikerrel leküzdöttük, a tudatlanság szülte
nemtelen tamadásokat visszavertük s kellő
értékükre szállítottuk, mondjuk ma már
értjük a szövetségünk s annak vezetői
irányában nyilvánult ellenszenvet.

De lássuk tevékenységünk számbeli
eredményét. Az 1882-iki felvételt a követ-
kező eredményre záruk le: 271,941 frt
15 krnyi forgalom mellett a mérleg-számla
végösszege 22,423 frt 30 krnyi töltenett fel,
a nyereség- és veszteség-számlát pedig
657 frt 91 krnyi zártuk be 273 frt 5 krnyi
nyereség mellett. Az 1883-iki forgalom
pedig 680,001 frt 24 krnyi rugott, míg a
mérleg-számla 30,501 frt 64 krnyi, a nye-
reség- és veszteség-számla 1903 frt 34
krnyi záródott le olyképen, hogy tartalék-
alapítókében 135 frt 14 krnyi és nyereségben
1085 frt 80 krnyi mutatunk fel. Az 1884.
évről szóló zárszámadást alant közöljük. A
forgalom mint látjuk 985,213 frt 41 krnyi
rugott. A mérleg-számla 110,572 frt 58
krnyi s a nyereség- s veszteség-számla 6104
frt 12 krnyi töltenett fel, a tartalék-alapítóké
azonban már 623 frt 39 krnyi s a nyereség
1184 frt 83 krnyi emelkedett.

E számadatok szövetségünk tevé-
kenységének belételeire vetnek világosságot,
mutatják mily fokozatosan haladunk évről-
évre, de nem igazolják azon anyagi s erköl-
csi eredményt, a melyet működésünk közep-
től elérni szerencsések voltunk. Vagy nem
rendkívüli eredmény-e az, hogy szövete-
zetünk működése óta a föld értéke közsé-
günkben megvárasmorosodott? Az a ne-
gyed telek, a mely ezélt 5—600 frt volt,
ma 15—1800 frt noha a földadó az új ka-
taszter folytán 7785 frt 94 krnyi 10,578 frt
47 krnyi az általános jövedelmi pótdó, csak
a földadó után, 1092 frtől 3180 frtra hágott,
tehát adónk egyezsere csak magánál a föld-
adónál, hogy kerekesszámot használjunk 4900
frttal emelkedett; a község egyenes állam-
adója általánosan véve 12,020 frtől 17,634
frtra szállott s így az egész adószaporodás
5614 frttal tesz ki. Oly különbözet, oly nagy-
mérvű adóemelés, a melyet községi lakos-
ságunk csak rendkívüli munkásság, takaré-
kosság s helyes gazdasági elvek követése
által győzhet le. Viseljük tehát az állam ál-
tal ránk rótt adóemelés nyugodtan, de két-
serezzük meg munkásságunkat, egy pillá-
natra sem felejtve, hogy mi vagyunk első
sorban a haza ostrapai, s ha mi elbukunk,
elbukik velünk az ország is. Szövetségünk
keretéből ki van zárva a politika, s azért
nem léptünk az ugynevezett márol-holnapra
való tudományok sikamlós terére; de kö-

telességünknek ismerjük, mint mezőgazdák
szövetsége rámutatni amaz árnyoldalakra,
a melyek kellő óvatossággal, rendkívüli mu-
kakédd nélkül a mezőgazdák tőkéjét nagyon
könnyen megtámadhatják, különösen ma,
midőn terményeink ára oly arányban szál-
lott le, mint a melyben adónk növekedett.

Hogy községünk különben nem marad
hátra, mutatja az az igazán örvendetes
körülmény, hogy a szövetséget fenállása
óta 20 esztendőpnél több lönszerezve,
azonkívül két darab vetőgép, számtalan
kukoriczamorzsoló, szeska- s repavágó-
s egyéb mezőgazdasági eszközök. Higgyék
meg, az a mosoly, a melylyel önk csak
apjuk gazdasági műveléséről is beszélnek,
mikor még a fa-ek s a buza tisztítás ama
kezdőleges módja járta, hogy a rosta he-
lyett a szélet lesték; maga ez a mosoly, a
melylyel az alig elmúlt gazdasági művelést
ma kísérik; mondjuk ez a legnagyobb bizo-
nyíték önk rendkívüli haladásáról, a mely-
lyet gazdaságunkban szemmel láthatólag
kifejtünk.

Szövetségünk tevékenysége mint lát-
ják nemcsak a számokban nyer kifejezést,
hanem azon erkölcsi s anyagi sikerben is, a
melyet innét jelezni bátorodtunk.

Igazán örömmel emlíjük, hogy a mult
évben csak néhány hónap alatt, mint több
gyáros bizománya, eladtunk; részint
kézpénz mellett, részint több évi részlet-
fizetés mellett 7 darab gőzcséplőgépet, 15
darab járgány-esztendőgépet, 1 darab magyar
tízi lecsendítő, 2 darab vetőgépet, több
nagyon s kisebb rostát, 14 darab kon-
kolytisztítót, azonkívül több szeska- és
repavágót és sok egyéb gazdasági gépet s
eszközöt. Közönetünk kifejezése mellett
emlíjük, hogy a megyei gazdasági egylet,
a mult évben tartott szarvasmarha-kiállítás
alkalmából a jutalmi díjekben kiosztott
többféle gazdasági gépet s gazdasági esz-
köt, 415 frt erejéig, fölünk vásárolta, miért
mi is 40 frt értékben több tárgyat aján-
lottunk fel, mely ajándékunkért a nevezett
egylet jegyzőkönyvében is szíves volt kö-
szönetet szavazni szövetségünknek.

Az általunk eladott gépek ára kitesz
33,548 frt 46 krnyi, a mely után, mint a nye-
reség és veszteség számlából látható, a szö-
vetkezet 3350 frt 74 krnyi jutalékban
részesült.

T. közgyűlés! Mi, mint mult évi jelen-
tésünkben is említett, nem csak azért ala-
kultunk egyletté, hogy a gazdának alkalmat
adjunk a könnyű adósság esínálásra, hanem
főleg azért, hogy tagjainkat takarékoskodni
tanítsuk, a bensőbb, okszerűbb gazdálkodás
üzésére serkentjük, meglevő hibáira figyel-
meztessük s mindenek előtt munkásságra,
ismereteinek szélesbítésére, a korral való
haladásra ösztönözzük. Ha csak a pénzki-
köleszésben s a nagy kamatok beszede-
seben találunk hivatásunkat, egy nagyobb
anyagi sikert, nyereséget mutathatunk fel,
de bizonyára legkevesebb teljesítünk azt, a
mire vállalkoztunk. S éppen azért, mert
nem csak a pénz köleszésében találjuk
hivatásunkat, arra is vállalkoztunk, hogy,
mint egyes gyárosok bizománya, előnyös
feltételek mellett mindenféle mezőgazdasági
gépeket közvetítsünk a mezőgazdákak.

Sajnos, hogy már félvi bizományi mű-
ködésünk nem csak óvatosságra tanított,
hanem arra is, hogy nem szabad kézpénz
gyanánt venni némely gyáros s bizománya
hirdetéseit. Az a egész is, a melyly eddig
összekötöttésben állottunk, nem a mező-
gazdák érdekeit tartja szem előtt, hanem
a saját üzleti kívánságait. Állításunk iga-
zolásul csak egy tényt hozunk fel. Mult
évi december hó 1-én 1900 frttal kellett
volna fizetnünk, arra kértük, mitán annyit
kézpénzzel nem rendelkezünk, hogy nem is
egy havi, hanem néhány heti időt en-
gedjen az összeg lefizetésére. — Kivána-
tunkat azzal indokoltuk, hogy veövünk sem
tarthatták be, a mostoha gabnaárak folytán,
oly pontosan a részlet fizetéseket; s mi-
után szerződésünk értelmében különben is,
mi szabjuk meg a részlet fizetések hatá-
ridejét, egészen méltányosnak tartottuk ké-
rünket, amiyal inkább, mert szövete-
zetünk elég biztosítékot nyújthatott volna
a ezeknek. — S mit tett az illető szög?
Megtartotta a felkúldott 1900 frttól való
új fedezetünket s megóvatolta a kezei
között levő, s mint említettük, december
1-én lejárt 1900 frttal váltónkat s hogy
tanúsított magatartását megkoronázza, be-
perelte a szövetséget, sőt biztosítási végre-
hajtást is foganatosított, noha tényleg
586-74 frttal többet fizettünk, mint a meny-
nyí hitelt érdemlő, tisztességes gazdák-
tól, mint veövünköt, máig bevettünk. —
Kötelességünk volt ezt nyíltan elmondani,
nehogy bárki is az illető egész handa-ban-
dán mást tulajdonítson a szövetségnek.
Ova figyelmeztetjük tehát nemcsak egyleti
tagjainkat, de a gazdaközönséget is, hogy
nem mindig a lapok hírdetési útján indul-
janak, hanem a szükséges gazdasági gépek
vásárlásánál is, sőt mondhatnók itt kiválólag,
a kellő óvatosságot el ne mulasszák. Hisz
mi éppen azért vállalkoztunk a közvetí-
tésre, hogy a gazdaközönség ne lehessen
kitéve egyes üzletemberek kapzságának.
S veövünk mint például: Kovács Sándor
és Szűcs Maté Csuzán, Balassa Pál Izsepen,
Hera József és Krum Konrád R-Tóthóss,
Martin Jakab és társai Szt-István,
Gyurka Sándor és társai Laskón, Graf
Hilarius Lanesukon, Tóth István Bolmány-
ban, Tengler György, Zeitfogl György,
Staub Ádám, Folk Adám, Mayer Jakab,
Gabriini János, Gruits Mihály, Orbán Fe-
renc és Auth János Maissan, Fogl György
Nagy-Nyáradon, Thür János Vörösmarthon,

Helchert Nándor D-Szekesén, Hönig Adolf,
Hosszu Lajos ügy Léway Lajos s társai
Terehegyen, Szabó István Ujfalu, Frank
Jakab Monostoron, Rácz József Csepelben,
Bene Gábor és társai Matyton, Molnár
Béla Bissén, Benyovszky János Bikalban,
Mandl János Hásságyon, maga Kapos-
Szekes közsege stb. stb. bizonyára más
véleményvel vannak ez üzletünk meg-
bizhatóságára nézve.

A mult évben ígértük még, hogy a
biztosítás ügyét is felkaroljuk. Van szeren-
csénk ennél fogva a t. közgyűlésnek jelen-
teni, hogy a „magyar-francia biztosító
részvénytársasággal“ léptünk szövetségbe,
a mennyiben e társaság sokkal nagyobb
kedvezményt és előnyt nyújtott egy a szö-
vetkezetnek, mint a gazda közönségnek
egyéb biztosító társaságoknál. Felhívjuk
tehát egy tagjainkat mint a gazda közö-
ségnek figyelmét a biztosítás minden ne-
mere azzal, hogy semmiféle társaság hgy-
nöksége nem nyújthat oly előnyöket s nem
részesítheti a t. gazda közönséget oly ked-
vezményekben mint mi.

Alapszabályaink 27. §-a értelmében
van szerencsénk a nyereség felosztására
vonatkozólag a következő indítványt elő-
terjeszteni: az idézett szakasz szerint 20%,
azaz 236 frt 97 krnyi a tartalékalap javára,
20%, azaz 236 frt 97 krnyi az igazgatóság
díjazására s 710 frt 89 krnyi a tagok által
befizetett díjazásuk időtartamához mér-
ten mint kifizetendő osztalékot.

Midőn jelentésünket a t. közgyűlés
szíves figyelmébe ajánlani van szerencsénk,
nem mulasztathatjuk el megbízatásunk lejár-
ta napján a belénk helyezett bizalomért
megleő köszönetet mondani, kérvén, hogy
alapszabályaink értelmében az igazgatóság
öt és a fellégyelő bizottság három tagját
megválasztani szíveskedjék, nem különben
kérjük a fellégyelő bizottság javaslata alap-
ján a mult évi zárszámadásra vonatkozó-
lag a felmentvényt kegyesen megadni.

Müller János igazgatósági elnök, Lin-
der György üzletvezető, Frey János, Bol-
lechi József, Hahn János, Lyubovits Mla-
den, igazgatósági tagok.

Különfelek.

— **A húsvéti ünnepek.** A szent napok-
nak az idén szép tavaszi nap kedvezett;
városunk lakossága mindkét napon, dél-
előtt és délután, százzal árasztotta el az
utcaakat, — délelőtt a templomokat töltö-
tte meg zsúfoltság, délután pedig min-
denki a szabadba törekedett; a legnagyobb
rész husvét másnapján a Tetyénké jutott,
haz a szokásos néphümpely a városi zene-
kar és Latinesics népzenekarának közre
működése mellett ilyen kedélyesen folyt le.
Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az
idei husvét a szó teljes értelmében általá-
nos ünnep volt; nem csak a katolikus
és protestáns egyház, hanem azok a felek-
keztek, melyek nem a juliani naptárhoz
tartják magukat és a zsidó-egyház, mely
saját időszámításával bir, az idén egyitt
ünnepeleik meg a husvétot.

— **Halász Mihály.** A pécsi egyházmeg-
ye ege gyászborult, a lelkeszkedő pap-
ságnak nagy halottja van. Halász Mi-
hály érdemesült plébános, író, ki 40 éven
át a föld népével való szakadatlan érint-
kezésben sem vesztette el az emberiség
legjobb ideáljai, a művészetek és tudoma-
nyok iránti élénk érdeket, ki aggkorát
meghaladó szívós kitartással munkálkodott
folyton folyvást lángtelke buzgósgával, ki
oly dicsőfényt árasztott az egyházmegye
hímeivé, ki tényleg igazolta be mily je-
lesek bir az egyházmegye lelkeszkedő
papságában, nagyesztőrökön éjjel örök-
álomra hunyta le szemét. Született 1808.
szept. 22-én Pécsen; gymnasiumi tanulmá-
nyait ugyanitt, a philosophiai tanfolyamot
pedig Szegeden végezte, a honnét a lán-
gkeblű ifjú, a tanári pályára érezvén ma-
gában hivatást, a zirezi rendbe lépett, hol
Constantin klastromi nevet nyert; innét
esakhamar bucsut véve a szőlő szigor
elől a katonaságnál keres menedéket, (be-
állva a pattantyus (jelenleg: tüzer) ezredbe,
a hol tetszésével a tüzimesteri fokozatig
vitte föl. Rokoni közvetítésre elbocsátatá-
sát megnyerve, a katonaságból a pécsi
növendék papság sorába lépett s 1832-ben
pappá szenteltetett. 1843-ban mint pész-
belvarosi segédlelkész cluyeri a bogdásai
plébániát, a melyet 13 év után a Némethi-
velv eserél fel, a mely helyen mindaddig
taradhatott működik, míg 40 évi lelki-
pásztorokodás után 1870-ben jól megérdem-
lett nyugalomba lépett. Megfelelő vagyonra
tevéen szert, hét nyelvet korrektilt be-
szélve, a 62 éves férfi neki indult Európá-
nak, beutazza annak minden nevezetesebb
államát, egy-egy évet töltve Páris, London,
Berlin, Szent-Pétervár, Stokholm, Konstan-
tinápoly stb. városokban, a mely utóbbi
helyről csak az alexandriai zarávagsók
riasztották haza. Az agg ferfit iróvá teszi
nem az esetleg, nem a hivatalos állás,
hanem saját lelkesedése. Tölat ragadva
leírja férfias higgadt tapasztalattal 4 mű-
ben uti benyomásait: Vándor-élmékek
Európa nevezetesebb helyeiről. Budapest
1881. — Svéd-Norvég Missiók. Budapest
1882. — Konstantinápoly. Budapest 1883.
— Drezda. Budapest 1884. — A mily
egyszerű, igaz, őszinte, puritán volt mint
ember, olyan volt irataiban is: egyszerű,
keresetlen, de szigorúan lelkiismeres, lel-
kesíttette egy eszme által, ez a vallá-
sosság felvirágoztatása! Munkái
elismerést, szép műveltséget és kedves mo-
dora becsülést és tiszteletet vívtak ki szá-

mára; egész lényében volt valami meg-nyerő, a ki közeléből ismerte őt lehetet-ten volt nem szeretnie. Mindig és mindenütt ugyanaz maradt „semper idem“. Ezt mutatja kéziratban hátramaradt, az idővi-szonyokra felette érdekes vaskoskötött ü-n-életrajza is. De a test, a gyöngye test, a melyben ez a szép szellem lakott, fogya-gyott, migmen egészen kiapadt. Meghalt. Rövid szenvedés után. Alig pár napi beteg-ség oltá ki életét. Nem is betegség volt az, hanem az életérő végkimerülése, a halál fagyos lehelletével. Életében anyai baba, anyi küzdelme volt; legalább vég-őráiban küldte meg a halál a hosszú fá-jadalmától. A feltámadás délutánján eltemet-tek sokan, szépen. Elhangzott a szomorú ének a drága hantok felett. Egy koszorús serral többször kell meglátogatnunk a jövő halottak napján. E sir azonban annak az emléke, ki barátainak szívébe szeretetével, tisztelőinek lelkebe jelleme és fenkölt szel-mével fonta be nevét. — Szerette a szep-est, eslekedte a jót, kereste az igazságot; most ezáltal van, megtalálta. És hitte az örök elvősséget. Legyen neki hit-e szerint. Összezsarult teste mögött a kisdéd sütiért si-r, nyíljék meg lelke előtt a végtelen fényes-ség. Fajó szívvel álljunk körül a lelkész-ekő papáság tipikus veteránjának sirját, kik őt tisztelték. Legyen áldott haló porai-ban a művész lelki és jellemes derék plé-bános. Stilla terra levis!

— **Magas kiüntetés.** Rudolf trónörö-kös Dr. Mutenbacher Viktor pécsi jogtanár. A kereskedelmi jogtudomá-ny elemei“ című munkája felaján-lott példányát elismerő köszönet mellett elfogadta s elrendelte, hogy az magánkönyv-tarába helyeztessék el. Mindenesetre jog-akadémiánkra fényt árasztó örvendetes tényközlmény.

— **Zeleny műterme.** Széles és jó hir-nevének örvendő fényképészünk a napokban helyezte át műtermét a bazar-épületből (hol eddig volt a Loewy-féle palotába. Az njonan berendezett műterem megépült finom izlésről, valódi műgondról tesz tanúságot. A mint a folyosóról beléptünk az első — fogadó — terembe, a lehető legteljesebb-ben benyomást gyakorolja reánk a nagy ügyes-séggel elhelyezett pompás butorok és dísz-tárgyak közt felállított fénykép-eszortozat, melynek mindegyike — műrenek. A köl-gyész terme minden igényt felülmúló. A köz-epen elő virágokból, dísznövényekből piramis emelkedik; körülötte gazdag burtozat. Valóban minden nagytás nélkül elmondhat-juk, hogy ily pompás fényképészeti műte-rem nincs az egész országban.

— **Amerikai párbaj.** Húsvét másnapján az a hír futotta be városunkat, hogy Feszti Lehel es. k. gyalogsági hadnagy, ezredünk segédszázte Bécsben meglötte magát. A hír való volt. Masnap hivatalos értesítés érkezett az esetről. A bécsi lapok a következőket írják: Bécsben megismer-kedett egy leánnyal, kinek társaságában e hó 5-én kirándult Kriauiba. Mindketten későn este jó kedvvel tértek vissza Bécsbe. A katonatiszt aztán a leánnyal egy vendéglőbe ment és a vacsora után mind a ketten a katonatiszt lakására hajtottak. Feszti kiszállott a kocsiból és azt mondta kísérőjének, hogy csak néhány pillanatra megy a lakására, hogy pénzt hozzon. Azonban köz-el egy óra mult el, a nélkül, hogy a katonatiszt mutatta volna magát. Az aggódó leány megkérte a szálló por-tást, hogy nézse fel a hadnagy szobájába. A portás teljesítette a lány kívánságát és a hadnagy szobájátához ment, ki kéré-sére, hogy nyitja ki az ajtót, azt vala-szolta, hogy menten lejön a leányhoz. De a lány megint csak hiába várt és a portás vegre felszóllította őt, hogy nézzen fel ő maga a tiszt lakására. A lány szintén kopogtatott az ajtón, mire a tiszt azt válaszolta: „Mindjárt jövök.“ Ebben a pillanatban két lövés hallatszott — Feszti öngyilkossági szándékkal revolverral jobb mellébe lőtt. A szálló népsége erő-zsakkal kinyitotta az ajtót s Feszti vértől elboritva a padlón fekvé találta. A súlyos sérülés daczára nem vesztette el lélekje-leületét. Arra a kérdésre, hogy miért tett öngyilkossági kísérletet, azt válaszolta: „Meg akarom próbálni az agyulövést.“ A katonatisztet elszállították az 1. sz. helyőrségi kórházba. Ertesülésünk szerint amerikai párbaj az öngyilkos-kísérlet in-dító oka.

— **A honvédség köréből.** A honvéd tanbász-őrsaják egybeállították a sátoártá-borban. Az oktatások esütőrtőkön veték kezdetüket. Tanzásőrsaj- parancsnokok : Nagyenyedi Róza Bertalan és Zlmal Gusztáv alezredek.

— **Korai égi háború.** Tegnap f. hó 9-én délután 1/4 órákor sűrű villámásokkal kí-sért égi háború keletkezett. Csakhamar zu-hogni kezdett az eső, s elején jéggel volt keverve, a zápor keletkezése után körülbe-lől 5 perczel az ég egy vakítót villámolt s közvetlen labára óriási esztanás követ-kezett. A villám Labrenze Mihálynak a szí-geti külvárosban lévő szénapajtajába esa-pott és az épületet a benne lévő körülbelöl 12 kocsira való takarmánnyal együtt el-hanvasztotta. Az elégett épület biztosítva volt. A zápor körülbelül fél óráig tartott.

— **Halálozások.** Csütörtökön kísérték örök nyugalomra az általános ismert s katonai körökben közszeretnek örvendett Christen számvető-kapitány hült tete-mét, rangjához illő katonai pompával. Ott volt a helyben államoszó összes tisztikar, élén az ép itt tartózkodó Jansky L. vezér-őrnaggyal. A végtszüzességre egy század

gyalogság vonult ki az ezred zenekarával. A koporsót számos koszoru borítá, köztük a tisztikar, a számvető-őrmesterek s a gyzőlő családai. — Tegnap (pénteken) d. u. 4 órákor temették özv. Baby Ig-náczné szül. Zlatkits Mariát a budai kül-városi közsirkertben lévő családí sirboltba, kit életének 85-ik évében szőlített el a kér-lehetetlen halál. — Nyers Lajos huszár-hadnagy, Nyers, kaloesai törvényszéki el-nök fia, lováról leesve szörnyet halt s Kalo-esán a napokban vitték örök nyugalomra a korán elhunyt, szép reményekre jogosító fiatal embert, a család mély gyász a s kö-zönység osztatlan részvéte mellett. Nyugod-janak békében!

— **A Farkas Raskó** alapítvány díját, melyet a budapesti nemzeti színház tagjai maguk szoktak kiadni a színház legszo-rgalmasabb tagjának, az idén Fai Szeren-nyerte el. E díjat, melyet közönsségesen szorgalom-díjnak neveznek, tavall adtak ki legelőször; akkor Mihályfi kaptá meg.

— **Jótekönyezélu előadás.** A helybeli városi zenekar javára a jövő héten, ked-den műkedvelők föléptével jótekönyezélu előadás lesz, mely alkalommal színe-rekerül „Szép Galathea“ 1 felvonásos operette, melyet a szintársulat ad elő, utána műkedvelők: „A regény vége“ című szintén 1 felvonásos vígjátékot ját-szák el, melyben városunk szépei közül Borovics Ilon, Miller Melanie és Tallián Zseni kisasszonyok, továbbá a két „rendes“ műkedvelő: Várady Fe-rencz és Haksch Lajos lépnek föl. Vég-ül pedig „Rip van Winkle“ ope-rette 2-ik felvonását adja elő a szintársu-lat. Ez érdekes előadást melegen ajánljuk a közönység figyelmébe.

— **Jutalomjáték.** Gyöngyi Izsó, szin-társulatunk kedvelt komikusának második jutalomjátéka ma: szombaton lesz. Színe-rekerül: „Aszalai uram leányai“ bo-hózatos vígjáték. Mondanunk sem kell, hogy a közönység most sem fog elmaradni meleg s tüntető pártfogásával, a mit kül-lömben Gyöngyi méltán meg is érdemel. Előre láthatólag zsufolt lesz a színház, mint a miké Gyöngyi — megáldomta!

— **Adomány.** Ö felseje a pécsi aggar-ezások beteg-egylőz egylete részére 100 frtnyi segélyösszeget adományozott magánpénztárából.

— **Gazdasági élet.** E hó 6-án tartotta a „Maissi mezőgazdasági hitel szövetkezet“ rendez évi közgyűlést, melyen több mint 200 gazda vett részt. A szövetkezet rövid fennállása daczára rendkívüli pártfogásnak örvend; a szövetkezet tagjai Baranyamegye 21 községéből csoportosultak. Érdekes ké-pet nyújtott a közgyűlés s annak lefolyása. A gaztlak részéről tanúsított nagy érdeklő-dés bebizonyította, hogy az országszerte nagy port felvert úgynevezett agrárkérdés csak ily uton oldható meg.

— **Se pénz, se posztó!** Glogauer Mó-ricz, britni posztókereskedő 90—100 ezer frtnyi passiva látrahagyásával megcsökött. Az utóbbi napokban Pécsről írt a szókő a feleségének, tudatván, hogy még sok utazni váloja van. Hogy Pécsről merre vette utját? megtudni idáig még nem sikerült. A jó madárnak, a ki most már bizonyosan Amerikában van, nyomozó levéllel liti a nyomát.

— **Eljegyzés.** Dr. Obetkő Károly, ügyvéd, Obetkő Zsigmond polgártársunk fia, városunkban is ismert szép műveltségű és jeles tehetségű fiatalember, húsvét másodnapján jegyezte el Kaposvárott Szalay Fruzsinka kisasszonyt, Szalay Károly orsz. képviselő szép leányát. A fiatal menyasz-sony neve az ifodalomban is ismeretes; számos esinos külteménye és műfordítása jutott már a közönység kezébe a lapok ut-án; írói szép tulajdonait édes anyjától Szalayné Kistaludy Atalától örökölte. — Vinkovics Vince a napokban váltott jegyet Schneider Terka kisasszonnyal Szegszárdon. — F. hó 6-án tartották Kiss Győző honvédhadnagy segédliszt Horváth Izabella kisasszonnyal, Adá Theodor 68. gyalogezredbeli őrnagy pedig Horváth Adrienne kisasszonnyal, Horváth Béla honvéd alezreds bajos leányával eljegy-zésüket. — Legyenek boldogok!

— **Arányi Szigetváro.** A mi leendő szinagazgatónk, Arányi Dezső ma kezdi meg Szigetvározt színi előadásait. Első elő-adásul Csiky Gergely „Buborékok“ című kitaláló társadalmi színműve kerül színe-re. Vasárnap Almásy Tihamér „Tót leány“ című színművét adják. Reméljük, a derék szigetváriak melegen fogják pár-tolni az új igazgatót, ki viszont a rokonsz-enves pártfogásért kellemes művelzetben fogja részesíteni a közöniséget. Ertesülé-sünk szerint legközelebb városunk intelli-gens fiatalosa köréből többen átrándulnak Arányit üdvözölni s egy előadásán részt-venni.

— **Kettős gyilkosság.** Balentes Imre, ki egy időben városunkban is időzött, nagy-esütőrtőkön kettős gyilkossággal lepte meg fővárosunk s a vidék közönységét. A külön-ben intelligens származású fiatal ember egy félvilági hölgyet — kivel közelebbi viszonya volt — világos nappal, délután 4 óra táj-ban, harisch-bazári lakásán megtámadva, beretvával meggyilkolt. Elmetesztte nyakát s felvágta hasát, aztán a meggyilkoltnak k's leányrokonát, ki szintén ott volt s a kályha mögé húzódtott, — nehogy árulója legyen — hasonló kegyetlenséggel küldte a másvilágra. Megmosva kezét, távozott mintha semmi sem történt volna. De a rendőrség már másnap elfogta s a vallatás alatt mindent beismer, miközben még az

is kislít, hogy rablási szándékkal gyilkolta meg áldozatát. Most a Fortuna épületében gondolkozik szomorú jövőjéről, de azért még nem tört meg egészen. Az elővizsgá-lat nagyban folyik, s mint a fővárosi lapok írják, minden ismerőst, kivel bizalmasab-ban érintkezett, ki fogják hallgatni az elő-élete megállapítása érdekében.

Egy csodálatos orvosi műtét története.

Az amerikai nagykövet Kasson ur Bécsben, kormányának nemrégiben egy csodálatra méltó orvos sebész műtét érdekes tudósítását küldte meg, mely ezéltől nem rég Billroth professor ur által jól végrehajtva Bécsben; ez egy csodálatra méltó módon történt gomorkivágásból állott, melynél a gyomorának csaknem egyharmad részét kelle eltá-volítani, s a mi még csodálatra méltóbb, a beteg ismét felgyógyult, oly eset, milyen eddig még sola elő nem fordult. A betegsé, mely miatt ezen mű-tetet alkalmazni kelle, gyomorrák volt, mely az alábbi körünetektől kísértetik:

Az étvágy felette rossz; a gyomorban valami sajátságos, leirhatatlan, feltétlebb győtrő érzés uralkodik, melyet leginkább valami meg nem határo-zható zúibbadásnak lehetne nevezni; a fogakra különösen reggelekenit bizonyos tapadás nyák rakódik le, mely igen kellemetlen utózt hagy maga után; táplálékok élvezete nem látszik ezen sajátságos zúibbadt érzést eltávolítani, sőt ellen-kezőleg azt inkább még fokozzák; a szemek be-esnek s megárgálnak, a kezek és lábak hideg s tapadásokká válnak, mintegy hideg verítékek fedve. A beteg folytonos bágyadságot érez s az álom nem ad neki új erőt; nemcsak rá a beteg ideges, ingerült s roskedőve válik; bal sejtelmek gyöt-rök, ha fekvő helyzetéből hirtelen felemelkedik elszédül, fuldulgást kap s meg kell fogoznia vala-mit, hogy össze ne rogyjon; belei eldugulnak, hóre legtohonyára száraz és forró lesz, végre meg sürdűk s alvadéossá válik s nem cikzálul ren-dezen. Később a beteg az éltét evés után csak-hamár ismét kihányja, melyek olykor savanyú poshadt, néha pedig édeses ize van; gyakran szenved szívdobogásban s azon hiszenben van, hogy szívahabban szenved; végre azonban már semmiféle táplálék nem marad meg benne, miután a bélesátorna nyílása vagy már tökéletesen vagy legalább nagy részt egészen el van dugulva.

De bármilyen elriasztó legyen is ezen beteg-ség, mind a mellett a fenti körünetekben szenvedő még se essgedjenek el, mert ezer körül kilencszáz kilenczevenkilenc esetben nem szen-vednek gyomorrákban, hanem pusztán csak emésztetlenségben, oly betegségben, mely igen könnyen gyógyítható, ha helyesen gyógykezeltetik. A leg-biztosabb s legjobb szer ezen betegség ellen a „Shäker-kivonat“ növényi készítmény, mely az alább felsorolt gyógyszerárak mindegyikében meg-szereshető. Ezen kivonaton a bajt alábbjában támadja meg s azt gyökeresen kiirtja a testből.

Oly egységeknek, kik dugulásban szenvednek, a **Seigel-féle hashajtó labdacsoakra** is van szük-ségük, a „Shäker-kivonat“ k kapcsolatban. A **Seigel-féle hashajtó labdacso**ok meggyógyítják a dugulást, elűrik a lázt és a megfűlést, megszabadják a főfajástól s elfűjtik az epeköveket. Ezek a legbiztosabb, legköltemetesebb s egyszer-smind a legtekintetesebb labdacsook minden eddig kisértettek között. A ki ezekkel csak egy kísér-letet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédelen s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül.

Ara egy palack „Shäker-féle kivonata“ 1 frt 25 kr., 1 doboz „Seigel-féle hashajtó la-bdacsoknak“ 50 kr.

Magyarországi forráktár:
Budaest, **Török József** gyógyszerárta király-utca 12 Pécs; **Balas Ödön** és az **Irgalmas-rend** gyógyszerártaiban.

Szinészel.

Húsvét napján kezdte meg Arady njonan szervezett társulatával színelőada-sait a közönség kíváncsi érdeklődése mellett. Színe került a „Bőregér“, melyben Erdélyi Mariettát, Bácskay Julesát, Borost, Sajtó mutatta be. Neveztekett a közönség igen rokonszenvesen fogadta s a két prima-donnát lelkes ovázciókban részesítették.

Hétfőn a „Sürgő esik“ t adtak tele ház előtt. Ezen este az oroszláncsz Bácskay Julesát, Váradyt, Demidort és Ferenczyt illette.

Kedden „O d e t t e“ került színe-re, Follinszné Csigaház Etellel, a mi egy-kori kedvenczünkkel a czimszerepben. Az ezültkött nőt igen sikerült alakításban mu-tatta be. Mellette dieséretre méltólag mű-ködtek közre: Somogyi, Demidor, Gyöngyi, Bodroghy Lina.

Szerdan „Angot.“ — Erdélyi Mari-etta a czimszerepben ismét ragyogtatta művészetét. Bácskay Julesa elég jó Lange volt; a toilletteje azonban legkevesebb sem felelt meg szerepének. Kápolnai a töle megszokott verve-vel játszott. Boros és Gyöngyi szerepeiket elkömisztaltk. Bodroghy — pompás volt. A kar . . . kriti-kán aluli.

Csütörtökön „Szabinnók elrablása“ az ismert Schönthal — czeg színpadi rife-neriával megírt mulattató helyzetekkel be-velkedő bohózata adatott. Az előadás igen jól sikerült. A publikum jól mulatott: Gyöngyi, Somogyi, Ferenczy, Bodroghyné, Follinszné, Bodroghy Lina, Sajó és Boros össe vagó s találó játékan. Kivanasatos volta, ha a darab megismételtetnék.

Még valamit! A közönség óhajának adunk kifejezést, midőn azt mondjuk, hogy kíváncsok volna, ha a társulat meg-toldana működésének már kiszabott idejét s itt maradna május 1-ig; s így alkalma lenne közönségünknek Erdélyi Marietta, a vidéki szinészet ihmetelt tagjának jelesebb szerepeiben gyönyörködni. Ezen felül ama ritka művelzet is kitalásba van helyezve, hogy e hó vége felé Pálma y Ilka asz-sony körünkbe jön vendégszereplésre.

(33.)

C S A R N O K.

Szerelem a vesztő helyen.

(Saphir után szabadon fordítva.)

Ki méri meg a szerelem fűsőségét? Ki fűrkészi ki mélységét? Ki foghatja fel mindenhatóságát? Ki fejtje meg varázse-rejét? Ki gyanítja utait? Ki kutatja vonásait?

Ki magyarázza meg titkát? Ki meríti ki sajtáságait? Szende az, mint a házigalamb, és mint a numidiai oroszlán; egyszerű mint a miatyánk, és kúszalt mint a kétségbeesett-nek fűrtje; esendes mint a szűz, és zajgó mint a felkorbácsolt tenger; esűgeteg mint az első vallomás, és bátor mint megsebzett tigris; meglegedett mint a szemérmes szűz-sesség, és telhetetlen mint a szemek kíván-esisága; sokat ígérő mint az el nem apadó forrás, és kívánczó mint a bűngésző gondolata; nyit mint a mindenhatóság utja, és titoktel-jes mint a gonoszság nyomdoka.

*

Szerették egymást. Az erdő komoly, sötét rejtekeiben találkoztak először egy-mással, kiserlelték pillantásaikat, s mind-kettő jelenjét és jövőjét, boldogságát és inségét, életét és halálát eme pillanat dönté el.

A p . . . i színházban láttam őket; a leány oly kedves volt mint a völgy liliuma, élénk mint a hajnal pirja, szende mint a gyermek mosolya és ábrándos, mint az örök életre való gondolat. Matildnak hívták.

Kis erdő választá el lakhelyét P . . . városától. Gyakran elmélázva járkált e vá-rok komoly utcáin keresztül. Itt véletlen-ségből tanulta őt ismerni. De nem sokára nem vala véletlenség, a mi őket összehozta. Szép, körülbelül 32 éves férfi volt szerelmé-nek tárgya; daliás természet a fekete tüzes szemek, nemes, erősen görbült orr tetemesen emelte. A sötétzöld vadászkabát szorosan feszült az arányos tagokhoz és a kerek karl csak szükségéből fedé el a fekete sálról fűrtök bőségét. Egyik sem tudta, hogy miként kezdék egymást szeretni, midőn érzelmüket bevallották. Matild gyengédséggel, szelíd és esendes megnyugvással szerette őt, ő pedig heves indulattal, hűvvel vonzódt Matildhoz.

Matild gyakran önkéntelenül összebor-zadt gyengéd öleletei közt és esűgetlen tekintet föl szemének lobogó langpil-lantásaiba; amaz gyakran megrendült édes esőkjainál és mereven nézett jámbor tekin-téit szemébe. Valami otthoniatlan vala mindkettő szerelmében, s mégis erősen vonzódtak egymáshoz az ellent tes sarkok. Matild gyakran aggódva nézett arcába és epvede simult hozzá, mintha töle örökre el kellene válnia. Az gyakran sötét fájdalom-sa tekintetét vetett reá, aztán hevesen ölelé őt át, mintha épen erőszakosan akarnák töle elválasztani. Midőn a két szerető édes öleletesek után egymástól elvált, úgy rúnt-lett előttük, mint ha örökre elbúcsúztak volna s küzdve önmagukkal, földre sötített szeimeket. Így álltak pillanatokig, ismét egymásra veték pillantásaikat, ismét egymás karjai közé borultak és titkos forró esőkök-kal egymást megnyugtani törekedtek.

Semmi után sem tudakolóztak, csak nevéket kérdezték egymástól, ezt Matild-nak hívták amannak Frigyes volt a neve. Egyébránt gondosan kerültek állásaik és viszonyaiknak minden magyarázatát. Ugy látszott, hogy szívesen elengedne egyik a másiknak mindennemű vallomást, csak hogy magának ne kelljen ilyesmit előter-jesztieni.

Igy tartott ezen esendes és különös, de annál forróbb szerelem majdnem egy egész esztendőig. Mindinkább bensőbb, he-vesebb, de egyszersmind aggodalmasabb lón mindkettő szerelmesnek lénye. Gyakran óráig hallgatagban, búsan lüldögéltek egy-más mellett, hűvvel szorították egymást szívökhöz és hallgatagon váltak el. Bizo-nyos kinyomazott, titkos körülmény su-lyosan látszott nehezédni szerelmök egére. Végre elhatározta Matild felbeszakítani a hallgatást és Frigyesnek komoly, beestletes szándékát tudtára adni. De Frigyes nem jött ma, nem jött holnap, nem jött egész hetekig, nem jött . . . többé sohasem. Ma-tild naponkint új reményekkel keesgette magát, de a remény mindannyiszor eser-ben hagyta. Mély gyász vett rajta erőt, semmi hír sem érkezett feléle. Végre bele-fáradt és a vég nélküli fájdalom napjainak egyedül és legkedvesebb játszótársává avatta.

Matild szörnyű előítélet legiszonyúbb áldozataihoz tartozott. Szép, fiatal, sze-retetreméltó volt, nemes szív- és éles elmé-nek volt birtokába, még is kerülték ját-szótársai és kizárták társaságukból, mert atyja — hóhér volt P*** városában.

Matild anyja meghalt, élete elhagya-tott volt. Az eszmecsere, barátság, bizal-mas társalgás mind hiányzott nála; a gon-dolatok- és szavaknak minden éreményeit magába kellett rejtienie, bárhová fordult, mindenünne visszautasították, készségét hidegséggel, szeretetét gyalázásokkal vi-szonozták. Nem volt tehát esoda, hogy annál szorosabban, annál bensőbbben, an-nál forróbbban simult azon férfi képezébe, a ki először szerelmet szerelemmel, ra-gaszkodást hűség- és gyengédséggel vi-szonzott Megmérhetetlen volt fájdalma, midőn e szív is elhagyta, melytől enyhe vigaszt várt, melyhez legszébb reményei fűződtek, mely egész mindenét képezte. Hónapok multak s híret sem hallotta, Ma-tild kebelét állandó búhánt tölté el.

(Vége köv.)

Közzgazdaság.

A pécsi keresk. és iparkamara ápr. 9-ki közüléseből.

Ráth M. elnök akadályozva lévén a megjelenésben, Schapinger Joachim al-elnök vezette az ülést. Az ülés folyamából

mindenekelőtt fel kell említenünk az elnök-ség jelentését, mely szerint teljesen meg-bízható értesítés szerint a budapest-pécsi vasútnak Szt.-Lőrinczről Broodig való ki-építéséhez az engedélyt a kormány nem fogja megadni és pedig ugyanazon okokból, melyeket a kamara is már több ízben han-goztatott. Továbbá a baja-bátaszéki össze-köttetés létesítésére is most már alapos ki-látás van. Ezen tájékoztatás megszerzése mellett intézkedett az elnökség az iránt is, hogy a kormánynak előbb említett szándé-kát, tervét illetőleg városunk orsz. képvisé-lőjének közbenjárása folytán mielőbb hiva-talos kijelentés tétessék, hogy a budapest-pécsi vasut kiépítésének kérdése által itt előidézett kinos aggodalomnak teljesen vége vetessék s hogy a Pécsről a bátaszék-zakányi állanvasút valamely alkalmas pont-jára tervezett összeköttetés a megvalósulá-s-hoz közelebb vitessék. — Ugyancsak az elnökség jelentése szerint szükséges lévén, hogy a kamara területéről való kiállítók ki-állítási tárgyaik átvételei elhelyezése s egyéb érdekeik képviselése ezáltalól a ka-marának egy megbízottja, legalább időkö-zönként a kiállítás helyszínén legyen — el-határozatott, hogy e hó 15-től a kiállítás megnyitásáig a kamarai irodatiszt, azontúl pedig a szükséghez képest a kamarai titkár vagy az irodatiszt küldetnek fel, titkárnak feladatavá tétetvén még a kiállításról való tüzetes tanulmányi jelentés előterjesztése. A kamarai zárszámadási bizottság jelentése, mely szerint a kamara mult évi illeték-bevétele 6026 frt, a kiadás 4708 frt, a pénztári maradvány pedig az év végén 3663 frt volt — tudomásul vétetvén, a zárszámadási ösz-szesíratott felvilágosítást s illetve jóváhagyás-végett a miniszteriumhoz felterjesztettni ren-deltettek. — Bakóczy Baranyamegyei és Béz somogymevei községek országos vásár iránt való kérelmét kereken elutasí-totta a közlés. — A lengyelőtől szolgabíró-ság megkeresvényére a közgyűlés kijelenti, hogy az érdekel lengyelőtől és szállóság-róki iparosoknak iparstestületé való alakí-tását nem javasollatja, mert a képesítéshez kött mesterséggel foglalkozó iparosok száma Lengyelötóban csak 36, Szőlő-s-Györökön pedig csak 22, holott az ipar-törvény szerint ahhoz legalább 100 kell. Ezen törvényi rendelkezéstől való kivétele-sen megengedett, eltérésre pedig semmifele indok nem hozható fel. — A kömivesek, ácsok és kőfaragók szakbeli képzetségének megvizsgálására Pécsert szervezett bizottság elnökének megkeresvénye, mely szerint „hasson a kamara oda, hogy mindazon építő iparosok, kik az 1884 évi XVII. t. cz. 10. s illetve 22. §-ai szerint iparuk gyakorlása-a képesítést megszerezni kötelesek, ezen kötelességük teljesítésére az iparhatóságok által mielőbb szoríttassanak“ — elvetettét, mert mindazon építő iparosok, kik az új ipartörvény életbeletételese előtt nyerték iparigazolványt s iparukat gyakorolták is „képesítés megszerzésére“ vagyis az emlit-tett bizottság előzté való vizsga letételére nem „szoríthatók“, nem lévén a törvénynek visz-szaható ereje s így azok iparnak továbbá is úgy gyakorollhatják, mint azelőtt. Azokat pedig, kik az 1884. évi XVII. t. cz. hatá-lyának idejében akarnak kömives, ács és kőfaragó ipart kezdeni s gyakorolni, a vizsga letételére „szorítani“ az képtelenség, de meg felesleges is volna, most az iparható-ságtól úgy sem kapnak iparendélyt, ha a mesterségük gyakorlása szükséges ké-pesítésüket bizonyítvánnyal nem igazolják kivéve azon kömiveseket, ácsokat és kőfa-ragókat, kik építési engedélyhez nem kött munkatalkotat végezni (s a hatóság által esetleg alkotandó szabályrendelet alapján) földszintes lakóházakat is építeni szándé-koznak. — Végül elhatározta a kamara, hogy az új ipartörvénynek és miniszteri rendeletnek idevágó rendelkezései az építő iparosoknak esetleges zaklatásoktól való megóvása ezáltalól kellő és szabatos ma-gyarázattal az elnökség által a szokott mó-don közhírre tétessék. — A bonyhádi keres-kedő a kamara közbenjárását kéri arra nézve, hogy az ottani államosított postahí-valtal ne ismét a közszeg végén, hanem an-nak központján helyeztessék el. A kamara magáévá tévén ezen ügyet, annak érdeké-ben átrini fog a budapesti m. kir. postaigaz-gatósnak.

Nyílt-tér. *)

Eladó!

A Mária-utczában, a 31. sz. ház uj minőségben, előnyös feltételek mellett — szabad kézből eladó. (0—7)

Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Egy gyermektelen özvegy

vidékre óhajtana menni gazda-asszonyképen egy magános urhoz. A házvezetés körül felmerülő dol-gokban teljes jártassággal bír.

Ajánlatok lapunk kiadóhíva-talához intézendők. (4—4)

*) Ezen rovat alatt megjelent-kört nem válat felelősséget a szerk.

NAGY FERENCZ,

laptalajdonos.

KIS JÓZSEF. VÁRADY FERENCZ

felelős szerkesztő. főmunkatárs.

Tessék előfizetni!

T. közönség! Veréb Jankó
Kész az utra, bátran mehet; —
De csak úgy, ha a publikum
A mint illik — előfizet.
Belebukni nem szeretnénk
„Ez a p” bátya példája int...
Tessék hát csak zsebbe nyulni —
Nem a világ hat rongy forint!

Igaz, hogy rossz idők járnak,
Kevés a pénz, sok az adó;
Hanem azért járja biz' no:
A kártya, bor s a dáridó.
Sokat költünk erre-arra,
A luxusra szokás szerint...
Tessék hát csak zsebbe nyulni —
Nem a világ hat rongy forint!

„Pártoljunk az irodalmat!”
— Mint ma szokás hangzatosai —
Pártoljanak hát csak úgy, hogy:
A nyomda-költség fusson ki.
S ha szivarra való is jut:
A Muza ránk vigan tekint...
Tessék hát csak zsebbe nyulni —
Nem a világ hat rongy forint!

Tisztelettel

„VERÉB JANKÓ”
szerkesztősége.

Előfizetési árak:

Pécsett házhoz hordva, vagy a vidékre postán küldve:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.

Az előfizetéseket legelőnyösebben postán utalványon eszközölhetők, s a „Veréb Jankó” kiadóhivatalához, Pécs, János-utca 8-ik szám czimre küldendők.

Tisztelettel

„VERÉB JANKÓ”
kiadóhivatala.

(3-2)

A pécsi köszénbánya és gépgyár részvénytársulat 81-ik rendes közgyűlését

1885. április 26-án, délelőtti 10 órakor
saját helyiségeiben tartandja,

melyre a t. ez. részvényesek, figyelemzetéssel az alapszabályok 24. §-ára,
tiszteltet meghívataknak.

Tárgysorozat:

1. Részvények átíratása.
2. Igazgatósági jelentés.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Osztalék megállapítása.
5. Indítványok tárgyalása.

Kelt a pécsi köszénbánya és gépgyár részvénytársulat igazgatósága
részéről 1885. évi március 27-én tartott üléséből.

Kosits Szilárd,
társulati titkár.

(3-1)

Dr. KORNIS BENŐ

ORVOS

rendel délután 1 órától 3-ig.
Nőthig-féle ház

(3-2)

I. emelet.

Egy 8 avagy 10 lóerejű

Kleyton és Sutlevort-féle
lokomobil

jó karban, tökéletesen kijavítva —
jótállás egy évre — nálam kapható
jutányos ár mellett. — Látható:

Rizek Jánosnál,
a vashármorban, Pécsen.

(3-2)

Egy ház

a hegyháti járásban, Sásd községében
a 15-ik szám alatt, 4 szoba, 2 konyha,
1 kamra, 1 istálló, 1 pince és hozzá
tartozó kerttel szabad kézből eladó.

Bővebben értekezhetni Kugler
Béla urnál Sásdon. 113. (3-2)

Árverési hirdetés.

H. - hetényi község előjárósága
közkhirrre teszi, miszerint a H. - Hetény-
ben évenként tartandó két országos
vásárt bérbeadni szándékozik. Az első
vásár tartatik folyó évi május 4-ikén,
a második reá következő szeptember
hó szent-körösty előtti hétfőn.

Ezen két országos vásár három
évre fog bérbeadni, ugymint: 1885.,
1886., 1887. évekre és pedig folyó
hó 19-ikén délelőtti 9 órakor a köz-
ség házában.

Árverezni szándékozik a föltéte-
leket a bírónál megtekinthetik.
H. - Hetény, 1885. április 6-ikán.

Kis Tóth László,
bíró.

Hirdetmény.

A Trenscher-féle házban, Király-utca 9.
szám alatt lévő vasüzleti helyiségek, több udvari
raktárral, (melyeket jelenleg Matros János ur
bir) folyó évi október hó 1-től bérbe adók.

Közelebbit a háztulajdonosnál.

DREHER ANTAL-féle PALACZKSEREK

valódiságuk és hamisítatlanságuk jótállása mellett

DIETRICH és GOTTSCHLIG-nál BUDAPESTEN,

vagy

DREHER A. serfőzdejében Kőbányán

rendelhetők meg.

118. (6-1)

Megrendeléseknél mindenkor a legjobb minő-
ségű reservált kiviteli ser jó eszközlesbe.

Ismételadókát vételükhöz mérten a lehető legnagyobb előnyökben
és jutányos árakban részesülünk.

Bővebb árjegyzéket bárhova ingyen és bérmentve küldünk.

Van szerencsém a közönséget tiszteltet értesíteni, hogy én itt helyben
a buzatér 2 1/2 sz. alatti házban mult
hó 15-én

kocsigyártó üzletet

nyitottam. — Elvállalok mindennemű,
a legújabb és legdivatosabb kocsik
elkészítésére megrendeléseket, vala-
mint bármiféle javításokat gyorsan
és a legjutányosabb áron pontosan
teljesítek.

Midőn üzletemet a közönség ke-
gyes pártfogásába ajánlom, maradok

mely tisztelettel
Reinhardt János,
kocsigyártó

112. (10-2)

Pécsett, buzatér 2 1/2 sz.

Mária-celli

gyomor-cseppek

jeles hatású gyógyszer a gyomor min-
den bántalmait ellen

és föltámasztatlan az ét-
vágyhiány, gyomor-
gyengeség, rossz szaga
lehelet, széklet, savá-
nyu felbőgés, koka-
lika, gyomorhurut,
gyomorégés, hangyá-
nyalka képződés, sárga-
gaság, undor és há-
nyás, felfújás (ha az a
gyomorból ered), gyo-
morgörög, székszorú-
lat, a gyomornak túl-
terheltsége étel és ital
által, giliszták lépé-
s májbetegség, arany-
eres bántalmak ellen.

Egy üvege ára haszná-
lati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Pécsen: Balás Ödön, Kovács Mi-
hály és Sipőcz István gyógyszerészek áruháza.
Pécsen: Dr. Dörösi József gyógyszerésznél.
Szigetmonostoron: Vasy Sándor gyógyszerésznél.
Siklósnán: Rónai gyógyszerésznél. Sárdi:
Keller Gyula gyógyszerésznél.

Valamint az osztrák-magyar birodalom minden
nagyobb gyógyszerárúháza és korekedésében.
Központi szétküldési raktár nagyban és
kicsinyben. (13-2)

BRADI KÁROLY,
az „Országos” című gyógyszerárúháza,
Kremzieren, Morvaországban.

11744 sz.
1884

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóság közkhirrre teszi, hogy Kozma
József pécsi lakos végrehajtatonak Andries
Andrásné, szül. Simonovics Rózsa végre-
hajtást szenvedő elleni 576 frt tőkeköve-
telés s jár. iránti végrehajtási ügyében a
pécsi kir. tszék területén lévő Belvárdon
községben fekvő, a belvárdi 53. sz. telek-
jókönyvben felvett 1. sz. teleknek Andries
Andrásné, szül. Simonovics Rózsa által ille-
tele részére és az 1881. évi 60 t. ez.
156. §-a alapján az egész 58 hszsz. n.
38. sz. ház és belsőrege az árverést 476
frtban ezenel megállapított kikáltási ár-
ban elrendelte és hogy a fennebb megje-
lölt ingatlanok az 1885. évi május hó
15-ik napján délután 3 órakor Bel-
várdon a község házában megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kiki-
áltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az
ingatlanok becsárának 100 „át” vagyis 20
frtot, 47 frt 60 krt és 71 frtot készpénz-
ben, vagy az 1881. évi november hó 1-en
3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri
rendelet 18. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. LX. t. ez. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított szabályszer-
elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. törvényszék, mint
telekvi hatóságnak 1884. évi október
17-én tartott üléséből. Kiadta:

Visy Pál, kir. tszéki jegyző.

Bár előítélet és gyanúsítások

hátráltatják — de
a valóban jó végre mégis utat tör.
Hogy ez tény, bizonyítja a mindinkább
növekedő kereslet a valódi horgony
Pain Expeller után. E régebbi
házi szer a legtöbb családban mint
hatékony bedörzsölési szer és úz,
köszvény, tagzsakadás stb.
ellen folyton kéznél tartatik és mindenki
által, aki már használta hálából más-
soknak is ajánlatik. Aki
ennek valóságáról önmaga tett használat
utján meg akar győződni, az eskü
„Richter-féle horgony Pain-Expeller”
kérdés és hamisítványt meg ne vegyen.
40 és 70 kros árban a legtöbb gyógy-
szertárban készletben van. Richter F. Ad.
és tsa., Becs. — Főraktár Prágában az
„arany oroszán” gyógyszerárúháza, Nik-
lasplatz 7. (20-15 I.

Háziszukségletek és fehérneművarráshoz,
valamint
szabók, cipészek,
nyereggyártók, kalaposok, kárpitosok stb.

AZ EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

minden más gyártmány előtt kitűnnek
mechanismus tökéletessége, egyszerű szerkezet,
könnyű kezelés, feltámasztatlan munkaképesség és nagy
tartósság által. (IV. 24-5)

Neidlinger G. Ferenciek-utca 6. sz.

A torontalmegyei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzeti gyógyász. kiállításon EZÜST ÉRMET nyert.
A triezeti 1882. évi kiállításon BRONZ-ÉRMET nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon
ELNEMZETI DÍJNYELT
nyert.

A MOHAI MAGNES FORRÁS

házaunk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmait
alapuló bajában. Alkalmában a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a
szervi der. működés és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv. szállítónál,
Budapest.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárúháza, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1.500.000

palaczk.

Pécsett kapható: Blauhorn Antal, Blauhorn J., Böhm Nándor, Böhm C. F., Dobszay A., Eisert János, Gyimóthy
Gyula, H. rdlein Lajos, Hergert József, Lill János, Löw Lajos, Mautner Mór, Mitzky Mór, Nagy Gusztáv, Nick
Károly, Pucher W. tódá, Reh Vilmos, Simon János, Spitzer Ádám, Spitzer Sándor fia, Tiglmann Alajos, Zsolnay
Miklós, Irgalmasok gyógyszerárúháza, Sipőcz István gyógyszer. uraknál. (12-3)